

PM Rotel IX (Dnr KS 2019/1118)

Promemoria - Förbättrat genomförande av luftkvalitetsdirektivet

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid den 2 oktober 2019

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Europeiska kommissionen (kommissionen) har framfört synpunkter på Sveriges genomförande av luftkvalitetsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa) och anser att det finns detaljer i den svenska lagstiftningen som bör ändras för att det ska bli tydligt att direktivet har genomförts korrekt.

Miljödepartementet har därför tagit fram ett antal förslag på författningsändringar och förtydliganden som framförs i en promemoria, med syftet att förbättra genomförandet av direktivet. Förslagen i promemorian behandlar ändringar i luftkvalitetsförordningen (2010:477). Stockholms stad har fått remissen för yttrande. Remissen i sin helhet finns att läsa [på regeringens hemsida](#).

De föreslagna ändringarna innebär bland annat att det ska göras en regelbunden översyn av klassificeringen av zoner och tätbebyggelse med avseende på utvärderingströsklar och att det införs krav på minsta antal provtagningspunkter vid utvärderingen av om vissa utvärderingströsklar följs. Vidare föreslås att ett åtgärdsprogram för luftkvalitet ska innehålla information om på vilket sätt åtgärder är lämpliga för att hålla perioden av gränsöverskridande av miljökvalitetsnormen så kort som möjligt och att det införs en reglering av förfarandet vid gränsöverskridande luftföroreningar.

De föreslagna reglerna riktar sig till Naturvårdsverket, länsstyrelserna och kommunerna och har betydelse för myndigheternas och kommunernas arbete med luftkvalitet och arbete med åtgärdsprogram. Reglerna bedöms av miljödepartementet endast vara av mindre praktisk betydelse för myndigheter och kommuner, och inte heller ha offentligfinansiella effekter. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskydds nämnden. Miljö- och hälsoskydds nämnden har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget är av mindre betydelse för kommunens verksamheter och har inga invändningar mot förslaget.

Mina synpunkter

Frisk luft är grundläggande för en god livsmiljö. Med utgångspunkt både i lagstiftning och i stadens miljöprogram bedriver därför Stockholms stad ett hårt luftkvalitetsarbete som har resulterat i en avsevärd förbättring av stadens luftkvalitet över tid. Idag uppskattas luftkvaliteten vara hundra gånger bättre än jämfört med för femtio år sedan. Luftföroreningar som tidigare gav stora problem – svaveldioxid, bly, kolmonoxid, bensen med flera – klaras nu med bra marginal. Den viktigaste förklaringen är det utbyggda fjärrvärmenätet, men mindre svavel och bly i drivmedel har också bidragit. Men även om de allra flesta stockholmare idag har bra luftkvalitet vid sina bostäder, kvarstår fortfarande problem med kvävedioxid och partiklar på vissa gator. Mer behöver därför göras för att minska de miljö- och hälsoproblem som orsakas av luftföroreningar från slitage av däck och vägbanor samt förbränning, med målet är att luften ska vara ren i hela Stockholm.

Därför välkomnar jag förslaget som avser att förbättra genomförandet av luftkvalitetsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa). I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 19 september 2019

KATARINA LUHR

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Jan Valeskog (båda S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att kommunstyrelsen tydligt markerar att Stockholms stad vill att Sverige behåller och utvecklar de höga ambitioner som vi har gällande luftkvalitet och att svensk lagstiftning ska kunna vara mer långtgående än nivåerna i direktivet.

2. Att därutöver anföra

Vi håller med föredragande borgarråd om att luftkvalitetsdirektivet i grunden är bra. Sverige har idag högre krav på timvärden än vad direktivet kräver, vilket är bra och viktigt. För att kunna nå målet måste kommunerna få fler befogenheter, som att använda portalerna för trängselskatt för att bötfälla gamla lastbilar och bussar som felaktigt kör in i en miljözon.

I Sveriges Kommuner och Landsting driver dock de borgerliga partierna att Sverige ska sänka sin ambitionsnivå för luftkvalitet genom att inte tillåta tuffare lagstiftning än den som anges i EU-direktivet. Det är helt fel väg att gå. Vi vill att Stockholm tydligt markerar att vi vill att Sverige behåller och utvecklar de höga ambitioner som vi har.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Olle Burell och Johan Sjölander (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en promemoria framför miljödepartement ett antal förslag på författningsändringar med syftet att förbättra genomförandet av luftkvalitetsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa). Förslagen i promemorian behandlar ändringar och förtydliganden i luftkvalitetsförordningen (2010:477). Miljödepartementet informerar om att vid Naturvårdsverket pågår ett arbete med att genomföra ändringar och förtydliganden av Naturvårdsverkets (NFS 2016:9) om kontroll av luftkvalitet.

Bakgrunden till förslagen är att Europeiska kommissionen (kommissionen) har framfört synpunkter på Sveriges genomförande av direktivet och anser att det finns detaljer i den svenska lagstiftningen som bör ändras för att det ska bli tydligt att direktivet har genomförts korrekt.

De föreslagna ändringarna innebär att det ska göras en regelbunden översyn av klassificeringen av zoner och tätbebyggelse med avseende på utvärderingströsklar och att det införs krav på minsta antal provtagningspunkter vid utvärderingen av om vissa utvärderingströsklar följs. Vidare föreslås att ett åtgärdsprogram för luftkvalitet ska innehålla information om på vilket sätt åtgärder är lämpliga för att hålla perioden av gränsöverskridande av miljökvalitetsnormen så kort som möjligt och att det införs en reglering av förfarandet vid gränsöverskridande luftföroreningar. I promemorian föreslås även en reglering för ett nationellt referenslaboratorium, att redan existerande nationella utvärderingströsklar ska kompletteras med de utvärderingströsklar som anges i direktivet och vissa bestämmelser om mätning av ozon. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

De föreslagna reglerna riktar sig till Naturvårdsverket, länsstyrelserna och kommunerna och har betydelse för myndigheternas och kommunernas arbete med luftkvalitet och arbete med åtgärdsprogram. Reglerna som föreslås utgör i allt väsentligt en författningsreglering av den regel tillämpning som Naturvårdsverket gör och bedöms av miljödepartementet endast vara av mindre praktisk betydelse för myndigheter och kommuner. Förslagen anses därför inte heller medföra något behov av speciella informationsinsatser.

Miljödepartementet bedömer vidare att förslagen inte har några offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter och inte heller några effekter för företagen, konsumenterna, myndigheter eller domstolar. Med utgångspunkten att ändringarna är nödvändiga för att Sverige ska anses ha genomfört luftkvalitetsdirektivet finns inget utrymme för alternativa lösningar. Förslagen anses vara i överensstämmelse med luftkvalitetsdirektivet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2019 ska stadens arbete för en bättre luftkvalitet ske med hänsyn till människors vardagsbehov och hushållsekonomi och inkludera att pröva innovativa åtgärder. Målet är att luften ska vara ren i hela Stockholm.

Stadens arbete med luftkvalitet utgår från Stockholms stads miljöprogram 2016-2019. I programmet framgår att luftkvaliteten i Stockholm ständigt har förbättrats och luften i Stockholm är idag 100 gånger bättre jämfört med 1965. Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget innebär en författningsreglering av den regeltillämpning som Naturvårdsverket gör och miljödepartementet har gjort bedömningen att förslaget endast är av mindre praktisk betydelse för myndigheter och kommuner. Stadsledningskontoret har inga invändningar mot förslaget.